

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

649. Qvotuplicis generis sint Legati Apostolici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Qua tamen constitutio non videtur extendi ad alios casus, ita ut etiam, dum Cardinales Episcopi conferunt beneficia reservata, quae alias, seclulis reservationibus, conferunt jure ordinario dicantur ea modò vi istius constitutionis conferre delegato. Vide de hoc dicta superius in q. 2. hujus §.

Questio 645. Qualiter derogetur indulgitiis Cardinalium?

1. **R**espondeo primò, non obstante indulto, posse Papam praevenire, conferendo beneficia sub indulti reservatione comprehensa; quia per indultum non censetur sibi ligasse manus, quin ipse conferre possit, praeveniendo tanquam de reservato. Tond. loc. cit. num. 36. quod tamen intelligendum; modò expressè derogaverit indulto Cardinalis, faciendo de eo expressam mentionem; idque propter privilegium Leonis, quo cavetur non censeri derogatum indultis Cardinalium per quascunque gratias à Papa concessas, nisi specialis mentio tituli & denominationis Cardinalis facta fuisset; quamvis putent plures, illud privilegium Leonis non extendi ad Successores dicti Pontificis. Tond. *ibid.* n. 37. sed quidquid sit de dicto privilegio, dubitandum non est, quin requiratur expressa derogatio indultorum Cardinalium. Quae tamen sufficienter facta dicitur, si in rescripto Papae adesset clausula: *Non obstantibus privilegiis talis Ecclesiae, vel illius Praesulis etiam Cardinalis.* Tond. loc. cit. n. 38. citans Achill. de Grassis, *decis.* 7. de privileg. Ricc. *collect.* 2380. *Et.* Additque num. seq. non solum in provisionibus beneficiorum per Papam factis necessariam esse derogationem indulti Cardinalis Collatoris, sed etiam in concessione coadjutoriae facta per Papam; ita ut ea concessa sine ista derogatione non suffragetur; citat pro hoc Rotam *decis.* 10. p. 3. l. 3. *divers.*

2. Respondeo secundò: derogationem indultorum intelligendam esse de indulto extraordinario, non autem ordinario, ex Puteo *decis.* 93. l. 3. testante sic decisum à Rota 26. Martii 1548. in una *Toler. canonizat.* refert Paris. l. 7. q. 12. n. 27.

Questio 646. Qualiter cessent haec indulta?

1. **R**espondeo: juxta dicta superius ex Card. de Luc. *de benef.* d. 2. n. 5. indulta concessa Cardinalibus respectu Ecclesiarum, quas habent tanquam Episcopi dimisso Episcopatu cessare, ac proinde non suffragari illis amplius, sed opus esse novo indulto, quo concedatur retentio facultatis conferendi reservata & affecta. Et hoc quidem, dum aliud non exprimitur, suffragatur solum pro beneficiis istiusmodi reservatis existentibus in Ecclesia ultimò dimissa, non autem pro aliis, quas jam ante seu prius dimiserant. Card. de Luc. *in sum. de benef.* n. 114. Ad illud autem, quod *cit. d. 2. n. 5.* referebat de Episcopo quodam, cui concessum indultum conferendi reservata etiam suffragaretur post dimissum Episcopatum, responderi; id speciale & individuale fuisse; additque n. 16. ex tenore indulti istius clarè constituisse, illud concessum fuisse personae, non autem ratione Episcopatus, qui demonstrativè solum enunciatus fuit.

2. De cetero indultum extraordinarium, nimirum conferendi reservata, quae alias seclulis reservationibus conferre nunquam potuit, seu respectu quorum nunquam in eo radicum fuit jus ordinarium conferendi ex juris communis dispositione,

qualia indulta concedi solent Cardinalibus non Episcopis, seu non ordinariis Collatoribus, & quae meram continent delegationem, per quam indultarius confert reservata vice & nomine Papae; haec, inquam, indulta cessant Sede Papali vacante; quippe hac vacante cessant regulae Cancell. adeoque reservationes praesertim mensium indulta per has regulas; quin & aliae reservationes reales & personales exceptis iis, quae in corpore juris includuntur, ut sunt familiarium, primae dignitates &c. (licet exinde collatio eorum non transeat ad ordinarios Collatores, quia remanent affecta) & consequenter locum non habet indultum, quippe, quod tantum se extendit ad reservata, sed intrat ordinarius collator. Card. Luc. *de benef.* d. 31. n. 2.

Questio 647. Num aliquibus praeter Cardinales hujusmodi indulta conferendi reservata concedi soleant?

Respondeo affirmativè; solet enim Papa aliquibus, nimirum Praelatis qualificatis, praesertim ultra montes Archi-Episcopis concedere indultum conferendi beneficia, quorum, cessantibus reservationibus Apostolicis vel affectionibus, liberam collationem habent ratione Ecclesiarum suarum, quas possident; quorum tamen indultorum omnium non est eadem formula, sed magis minusve lata, prout Papae placuerit. Card. de Luc. *in sum. de benef.* n. 109. & 118.

Questio 648. An, & qualiter provisio à Cardinalibus in consequentiam indulti ipsi concessi teneantur sibi novas provisiones à Papa impetrare?

Respondeo: tenentur has sibi impetrare intra 6. menses à die sibi factae provisionis à Papa, & jura Camerae Apostolicae, & aliis propterea debita persolvere, ita ut si ea non praestiterint ante dictum tempus, provisio illi facta à Cardinali sit irrita, & beneficia vacant ipso jure, & possunt ab aliis à Sede Apostolica duntaxat, utpote cui reservata sunt, liberè impetrari, modò provisio non docuerit de impedimento. Tond. p. 2. c. 3. §. 5. n. 22. & 23. citans Barb. *de potest. Episc.* alleg. 57. n. 52.

PARAGRAPHVS II.

De potestate Legatorum Apostolicorum conferendi beneficia.

Questio 649. Quotuplicis generis sint Legati Apostolici?

Respondeo triplices: nimirum Legati nati, Legati missi: & horum alii missi de Latere, alii simpliciter missi, seu Nuncii. AA. communiter cum Gl. in c. 1. de off. Legati in 6. Legati nati dicuntur certi quidam Praesules, qui ratione Ecclesiarum suarum, quibus iste honor legationis perpetuò annexus est, munus & officium Legati obtinent, quamprimum ad eas promoventur; ac proinde morte Pontificis eorum potestas non expirat, juxta c. praesenti. de off. Leg. in 6. tales sunt Archi-Episcopi, Cantuariensis in Anglia, Toletanus in Hispa-

Hispania, Rhemensis in Gallia, Pisanus in Italia, Gnesiensis in Polonia, Magdeburgensis olim, nunc Salsiburgensis in Germania. Pirh. *ad tit. de off. Leg. n. 1. Paris. de rescript. l. 7. q. 1. n. 3. Castrop. tr. 13. de benef. d. 2. p. 2. 5. n. 1.* qui, ut Castrop. in suis provinciis Primates existunt, Legati de latere sunt Cardinales specialiter constituti à Sede Apostolica seu Papa ejusdem Legati, missi que veluti de ejus latere, cui assistunt, ad provinciam aliquam ejus nomine gubernandam, vel alia graviam negotia tractanda. Castrop. *loc. cit. Paris. loc. cit. n. 5.* Legati simpliciter missi seu Nuncii Apostolici dicuntur Prælati (quamvis & alii simplices Clerici ad hoc constitui possint, etsi non soleant. Pirh. *loc. cit.*) qui ob negotia gerenda, vel causas aliquas decidendas mittuntur ad provincias, & Curias Principum. Castrop. quamvis & hi aliquando mittantur cum potestate Legati de latere, etsi Legati de latere non sint. Porro licet omnes hi Legati propriè sint, quia nomine Pontificis legatione fungantur. Gloss. *in c. statutum, v. à Sede. de rescript. in 6.* eorum tamen jurisdictionis & potestatis diversissima est, præcipuè in ordine ad beneficiorum collationem. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Quare

Quæstio 650. An tam Legati nati & missi, quam Legati de latere habeant potestatem conferendi beneficia?

Respondeo primò: Legati de latere ed ipsò, quò Legati constituuntur, habent potestatem conferendi beneficia suæ provincie, ad quam mittuntur. Castrop. *loc. cit. n. 2.* citans *c. dilectus, de off. Leg. c. 1. tit. eod. in 6. c. si à Sede, de preb. in 6.*

2. Respondeo secundò: Cæteri Legati hanc potestatem vi legationis suæ non habent, ètque de hoc clarus textus in *c. 1. de off. Leg. in 6.* ubi Papa: præsentì decreto statuitur, ut Ecclesia Romana Legati quæcumque plenam legationem obtineant, sive à nobis missi fuerint, sive suarum prætextu Ecclesiarum legationis sibi vindicent dignitatem, ex ipsius legationis munere conferendi beneficia nullam habeant potestatem, nisi hoc alicui specialiter duxerimus indulgendum &c. Paris. *loc. cit. n. 10.* Castrop. *loc. cit.* Unde dum potestas hæc eorum aliquibus committitur quandoque specialiter; quia non habetur à jure vi officii, est delegata, & non ordinaria. Castrop. *loc. cit.* Possunt tamen Legati nati beneficia conferre, non quidem jure, seu ratione legationis suæ, sed jure ordinario, quatenus sunt simul in provincia aliqua Archiepiscopi aut Primates. Pirh. *de off. Leg. n. 19.* Azor. *p. 2. l. 6. c. 25. q. 6.* Quin & dum Nuncius mittitur cum potestate Legati de latere, poterit sine ulla alia speciali facultate beneficia conferre. Barb. *juris Eccl. l. 1. c. 5. n. 52.* Garc. *p. 5. c. 3. n. 80.* Gonz. *gl. 23. n. 3.* Zechus *de benef. & pens. c. 2. & 5. n. 2.* Mandos. *ad reg. 13. Cancell. q. 6. n. 4.* Quintadven. *Eccles. l. 1. c. 5. n. 3. &c.* Quia tamen hæc potestas, quò ad beneficiorum collationem istis Nunciis missis de cætero cum potestate Legati de latere specialiter restringitur, ut testantur Gonz. *§. 2. præm. n. 54.* Garc. *p. 5. c. 3. n. 82.* Castrop. *loc. cit. p. 26. n. 1.* in Nunciis Hispaniæ, hinc literæ concessionis examinandæ, & tenor hujus facultatis, & restrictionis ante omnia inspiciendus, ut inde horum Nunciorum potestas cognoscatur. AA. *idem.* Neque, ut Castrop. *loc. cit.* obstat, concedi Nuncio, ne obligatus sit in suis literis, gratis, dispositionibus facultatem suam inferere, aut testibus vel Notario comprobare, quò

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

minus in contradictorio judicio eam facultatem exhibere teneatur; quia illa prærogativa non inferendi, nec comprobandi facultatem intelligitur in illis gratis, concessionibus, dispositionibus jure delegationis Nuncio competentibus, non de illis, quæ jure speciali competunt, qualis est hæc facultas providendi beneficia. Adde, quòd intelligatur id, dum non est, qui provisioni factæ contradicat.

Quæstio 651. Qualis sit hæc Legatorum de latere potestas conferendi beneficia?

Respondeo: est ordinaria; quia eorum officio & legationi præcellenti annexa est à jure communi. Unde licet à Corasio & quibusdam aliis dicatur, eos conferre ex speciali privilegio, id intelligendum est de privilegio, seu prærogativa præ aliis Legatis illis competente, à jure tamen, & sic jure ordinario, & jure legationis non in genere, sed in specie, hoc est, jure talis legationis à latere. Garc. *p. 5. c. 3. n. 5. & 8.* & Castrop. *loc. cit.* citantes Gamb. *de potest. Leg. l. 3. n. 31.* Gigas *de pens. q. 6. n. 18.* contra Selvam *p. 2. n. 34.* Prob. *ad Monach. in c. fin. de constit. n. 39.* & alios apud Garc. *loc. cit.* docentes de latere Legatos non jure legationis, sed speciali privilegio id habere; Item, contra Abb. *in clem. 2. de off. ordinari. n. 4.* docentem, quòd potestas Legatorum respectu jurisdictionis sit ordinaria, respectu tamen collationis beneficiorum sit extraordinaria; quia ex proprio officio Legatorum non venit potestas conferendi, & ideo Legati non Cardinales hanc potestatem non habent, & Cardinales legati hoc habent ex speciali privilegio. Contra quos tamen faciunt paulò ante dicta ex Garcias quòd non jure legationis, sed talis legationis à latere Cardinales à jure habent hoc privilegium. Unde jam inferit Garcias *n. 10.* quòd provifus à Legato jure legationis, & ut Legato non dicatur provifus auctoritate Apostolicâ, juxta *c. his, qui. de preb. in 6.* & ibi Gl. & Franc. *n. 5.* & Bonifac. *in clem. 2. de off. Ord. n. 9.* contra Gl. *in eandem clem.* Provisio tamen Legati dicitur provifio Sedis Apostolicæ. Tond. *p. 2. c. 3. §. 6. n. 1.* Garc. *loc. cit. n. 12.* citans Germon. *de indult. Cardin. §. tibi, quo. n. 101.* & Rotæ *decis. 206. p. 1. divers. n. 5.* dicentes nomine provisionis Apostolicæ venire provisionem Legati, & Gl. *in c. si Abbatem. de elect. in 6.* quam sequuntur Joannes Andr. Franc. &c. dicentes appellatione Sedis Apostolicæ venire Legatum de latere, nisi proferatur in materia reservata soli Papæ, aut cum ditione tantum, vel simili: ed quòd Legatus in provincia vices Sedis Apostolicæ gerat in non reservatis. *c. mandatur. de presumpt. Cuchus l. 2. tit. 5. n. 22.* & in ea representet Papam. Bonif. *in clem. 2. de off. Ord.* & ideo literæ Legatorum dicuntur Apostolicæ. Ex quibus omnibus inferit Garcias *n. 15.* provifum à Legato, dici provifum auctoritate Apostolicâ, saltem largè, licet non ad effectum. *c. his, qui. &c.* Ac ita etiam provisiones Legati eodem fruuntur privilegio executivo, quo aliæ provisiones à Sede Apostolica emanatæ. Tond. *loc. cit.* citans Angel. *de acquisit. possess. q. 20. n. 4.* Adeoque Breve Pontificis de capienda possessione cum clausula: *expulsis quibuscumque desentoribus, non tamen à Sede Apostolica* (vel etiam auctoritate Apostolicâ, ut Garc. *n. 16.*) provifis: non excluduntur provifis à Legato, Tond. *loc. cit. n. 2.* Garc. *loc. cit. n. 16.* Et si autem hæc potestas ordinaria sit, quia tamen non est naturalis, sed naturali modo quali extraordinaria

B b

rio